

Felkostnader i ett järnvägsprojekt

Bakgrund

Vid institutionen för teknik vid Högskolan i Gävle/Sandviken drivs sedan 1994 ett projekt inriktat mot kvalitetsbristkostnader vid stora anläggningsarbeten. I ett tidigare informationsblad (SBUF informerar 95:46) har sammanfattats fel som registrerats på fyra arbetsplatser.

Syfte

Syftet har varit att fastställa kvalitetsbristkostnadernas storlek vid ett stort anläggningsarbete, från färdig systemhandling till garantibesiktning, och härigenom föra kvalitetsutvecklingen framåt.

Genomförande

Med bidrag från SBUF, Banverket, BFR och Vägverket har denna avslutande etapp genomförts.

En nybyggnad på totalentreprenad av 7 km dubbelspårig järnväg har studerats. I sträckan ingår en 90 meter lång bro över en Europaväg. Uppföljningen började i upphandlingsskedet och avslutades med provdriften av banan. Produktionen följdes upp med heltidsobservatörer på platsen. Fel under detaljprojekteringen registrerades löpande av projektörerna. Under entreprenadtiden deltog i 145 möten. Felrapporteringsblanketter har använts.

På denna sträckning angav de tolkade jordartsprofilerna sand

Resultat

Sammanlagt har 503 fel motsvarande 7,9 % av entreprenadsumman konstaterats. Drar man ifrån de kostnader för färdigt material som inte kan påverkas av de projektmedverkande, utgör felkostnaderna 15,3 % av den påverkbara projektkostnaden.

Räknat på andelar av totala felkostnaden uppdagades feLEN främst i broproduktionen (31 %), markproduktionen (30 %) och ban-, el-, signal- och telearbetena (21 %). Hälften av felkostnaderna orsakades dock i en annan process än där feLEN visade sig. Motsvarande andelar för orsakande process blev 28 % för broproduktionen, 18 % för ban-, el-, signal- och telearbetena, 16 % för projektets tidigare historia samt 15 % för moderorganisationernas processer, företrädesvis beställarens.

Tre avgörande problemområden har identifierats:

1. Hur fördela ansvaret för vad som finns under markytan, och hur klargöra ansvaret vid upphandlingen?
2. Hur kan samarbetet mellan myndigheter och parter som inte verkar direkt i byggprocessen underlättas och styras?
3. Vilka dokument skall styras, hur skall dessa styras så att de finns på rätt plats vid rätt tidpunkt, och hur säkerställa att de efterlevs?

Ytterligare information lämnas av

Karl-Olof Nylén, Högskolan i Gävle/Sandviken, tel 026-64 88 24, eller av Leif Jackson, NCC AB, tel 08-655 20.

Rapporten Felkostnader i ett järnvägsbyggnadsprojekt (av Karl-Olof Nylén och Felix Hamilton, 137 sid, pris exkl. moms ca 150 kr) kan beställas från Karl-Olof Nylén, Högskolan i Gävle/Sandviken, tel 026-64 88 24, fax 026-64 88 48 (kalle@mentos.hgs.se).